

Największe miasta rozmawiają o wyzwaniach w edukacji

2023-04-21

W Krakowie rozpoczęły się dwudniowe obrady Komisji Unii Metropolii Polskich ds. Edukacji. Wśród podejmowanych tematów są m.in. kształcenie zawodowe, braki kadrowe w szkołach o takim profilu, skuteczność doradztwa zawodowego, ale również edukacja międzykulturowa i innowacyjne projekty wzmacniające kondycję psychiczną uczniów. Kraków w swojej polityce edukacyjnej poświęca tym zagadnieniom wiele uwagi.

Unia Metropolii Polskich zrzesza 12 największych miast w Polsce. Jest płaszczyzną wymiany doświadczeń i pomysłów, analizuje problemy specyficzne dla metropolii, wypracowuje rozwiązania prawne, opiniuje projekty ustaw, jej przedstawiciele uczestniczą w pracach komisji parlamentarnych.

Kraków corocznie uchwała jeden z największych budżetów edukacyjnych w kraju, a z innymi polskimi metropoliami łączy go ten sam problem dotyczący finansowania oświaty – subwencja oświatowa z budżetu państwa jest niewystarczająca, aby pokryć wszystkie wydatki w tym obszarze, niezbędne do utrzymania wysokiej jakości edukacji, odpowiadającej na współczesne wyzwania.

Na 2023 rok Kraków zaplanował niemal 2,2 mld zł na wydatki bieżące związane z realizacją zadań oświatowych, w tym m.in. na prowadzenie 427 samorządowych przedszkoli, szkół i placówek. Około 60 proc. tej kwoty pochłaniają wydatki na wynagrodzenia nauczycieli (12,6 tys. etatów) oraz pracowników administracji i obsługi (4,2 tys. etatów). Mniej więcej 25 proc. wydatków bieżących (czyli ponad 550 mln zł) to z kolei dotacje, które miasto wypłaca publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom prowadzonym przez inne organy – łącznie to 481 podmiotów (146 publicznych i 335 niepublicznych).

Subwencja oświatowa, którą na rok 2023 dla Krakowa naliczono w kwocie 1,3 mld zł, nie pokryje nawet wszystkich wydatków, które zgodnie z zapisami ustawowymi powinny być z niej finansowane, bo miasto zaplanowało je w wysokości 1,7 mld zł. Miasto szacuje, że do wszystkich wydatków ponoszonych na zadania oświatowe, zarówno objęte subwencją, jak i nieobjęte subwencją, będzie musiało dołożyć z własnych środków co najmniej 876 mln zł (40,11%). Ograniczanie środków centralnych powoduje więc, że Kraków corocznie współfinansuje realizację zadań oświatowych z własnych dochodów, angażując na to coraz wyższe kwoty.

Jednym z tematów, nad którymi obecnie pochyla się Komisja UMP ds. Edukacji, są wyzwania związane z finansowaniem edukacji zawodowej, a także jej promocją, zapewnieniem odpowiedniej kadry – nauczycieli i instruktorów zawodu – i skutecznego doradztwa już na etapie przedszkoli i szkół podstawowych. Kraków ma się czym pochwalić, miasto postawiło na szereg działań podnoszących atrakcyjność i popularność kształcenia o profilu zawodowym. Mowa tu m.in. o niedawno założonym Krakowskim Ośrodku Kariery, czyli specjalistycznej poradni psychologiczno-pedagogicznej skoncentrowanej na prowadzeniu działań z zakresu doradztwa zawodowego – wdrożyła ona innowacyjne projekty, angażujące we wspólne działania przedszkola, szkoły podstawowe i uczniów szkół technicznych („Wędrówka po świecie zawodów”, „Rajd po fach”), natomiast do młodzieży ze szkół technicznych i branżowych skierowany jest pilotażowy projekt „Startuj po marzenia, stwórz swój startup”.

**Magiczny
Kraków**

Uczestnicy obrad zapoznają się także z najnowszymi krakowskimi inicjatywami dotyczącymi wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży – projektem „Ogarniam życie”, który ma inspirować młodych ludzi do podejmowania wartościowych aktywności, chroniących przed zachowaniami ryzykownymi oraz z siecią ośmiu placówek pod nazwą Słoneczne Przestrzenie Wsparcia, w których z pomocy psychologów, pedagogów i logopedów, a także dodatkowych aktywności korzystają dzieci z Polski i Ukrainy, ich rodzice, a także asystenci wielokulturowi.

W roku szkolnym 2022/2023 do krakowskich przedszkoli i szkół samorządowych uczęszcza około 104 tys. uczniów, do niesamorządowych – około 53 tys. W Krakowie uczy się obecnie 7,7 tys. dzieci i uczniów z Ukrainy (pod koniec zeszłego roku szkolnego było ich 6,4 tys.), najwięcej w szkołach podstawowych – 4,7 tys. W szkołach działa 49 oddziałów przygotowawczych (w zeszłym roku było ich najwięcej 101), zatrudnionych jest 176 asystentów wielokulturowych.